

2025 – Mezinárodní rok družstev OSN

Dne 19. června 2024 vyhlásilo Valné shromáždění Organizace spojených národů rok 2025 Mezinárodním rokem družstev (IYC 2025), čímž podtrhlo zásadní roli, kterou družstva hrají v udržitelném rozvoji. Letošní téma „Družstva budují lepší svět“ podtrhuje trvalý globální dopad družstev a staví je jako zásadní řešení dnešních globálních výzev.

Zdůrazňuje jejich příspěvek k udržitelnému rozvoji napříč sociálními, ekonomickými a environmentálními oblastmi a ukazuje, jak jsou družstva klíčovými hnacími silami při dosahování cílů OSN pro udržitelný rozvoj (SDGs) do roku 2030. Téma také zdůrazňuje jedinečnou schopnost družstev podporovat růst a posilovat odolnost komunity. IYC 2025 navazuje na úspěch Mezinárodního roku družstev 2012, kdy svět poprvé kolektivně oslavil přínos družstev jako klíčových subjektů udržitelného rozvoje.

Mezinárodní rok družstev OSN (IYC) 2025 byl oficiálně zahájen na globální družstevní konferenci a valném shromáždění ICA (International Cooperative Alliance) v Novém Dillí v Indii. Konference přilákala delegáty z více než 100 zemí, kteří diskutovali o tom, jak družstva budují prosperitu pro všechny, se zaměřením na čtyři pilíře konference: opětovné potvrzení družstevní identity, povolení podpůrných politik, rozvoj silného vedení a budování udržitelné budoucnosti.

Hlavními cíli IYC 2025 jsou:

- – Zvýšit povědomí veřejnosti o přínosu družstev k udržitelnému rozvoji
- – Podpora růstu a rozvoje družstev prostřednictvím zlepšení podnikatelského prostředí a infrastruktury
- – Podporovat tvorbu příznivého právního a politického prostředí pro družstva po celém světě
- – Zapojení mládeže a posílení jejich role v družstevním hnutí prostřednictvím cíleného vedení a vzdělávání

Co jsou to družstva

Družstva jsou podniky vlastněné a řízené jejich členy – těmi, kteří žijí v okolí daných družstev. Tento princip fungování zajišťuje, že rozhodování vyvažuje zisk s potřebami a zájmy členů i komunity. Členové, ať už zákazníci, zaměstnanci nebo obyvatelé, mají rovný hlas a podíl na ziscích družstva.

Družstva se liší od ostatních společností svými hodnotami a principy. Vycházejí z tradic založených na pomoci sobě i ostatním, demokracii, rovnosti a odpovědnosti, přičemž kladou důraz na etické hodnoty jako je čestnost, otevřenost a sociální odpovědnost.

Jak vzniklo první družstvo

Dne 21. prosince 1844 otevřela Rochdaleská společnost rovných průkopníků (Rochdale Equitable Pioneers Society) malý obchod v Anglii s pouhými pěti položkami, čímž nenápadně zahájila moderní družstevní hnutí. Tato skupina 28 tkalců a dalších řemeslníků se rozhodla čelit špatným pracovním a životním podmínkám průmyslové revoluce tím, že spojí své síly a vytvoří družstvo, které by poskytovalo kvalitní potraviny za přijatelné ceny a zlepšilo životní podmínky svých členů.

Obchod se nacházel na adrese 31 Toad Lane v Rochdale a jeho otevření proběhlo bez velkých oslav, pouze za přítomnosti několika členů a jejich rodin. Navzdory počáteční skepsi a posměškům ze strany místních obyvatel se družstvo postupně rozrostlo a stalo se inspirací pro vznik tisíců dalších družstev ve Spojeném království i po celém světě. Rochdaleské principy, které tito průkopníci stanovili, se staly základem pro moderní družstevní hnutí a ovlivnily jeho vývoj na dalších 180 let.